

GEORG OTSA RAAMATU AUTOR: Ühegi teise mehe peale pole ma nii palju mõelnud!

• Ooperiprimadonnad ei saanud Moskvas suudki lahti, kui Ots lavale tuli.

Ragne Jöerand

ragne.joerand@talinnlv.ee

► «Ta oli selline saladuslik tüüp, mitte mõni ladna inimene. Minu jaoks oli suur üllatus see, et ta elas peaaegu terve elu ühe neeruga,» ütles Georg Otsast valminud raamatu «Saaremaa valss» autor Kulle Raig.

Möödunud nädalal tutvustati Viru keskuses Apollo raamatupoes Kulle Raigi raamatu «Saaremaa valss» kordustrükki, mis räägib eestlaste suure lemmiku, laulja Georg Otsa elust.

Raamatu kirjutamiseks töötas Raig läbi suure koguses arhivimaterjale ja tegi intervjuusid veel elus olevate Georg Otsa kaasaegsetega. «See neeru kaotus arvatakse olevat kulina suphuse tagajärg, kui ta evakueerus Tallinnast laevaga Sibir, mille Saksa põnnitajad põhja lasid. Kuna Georg Ots oli Eesti meister pikamaajumises, mõtles ta, et ujub Suur-saarde väija,» rääkis Raig. «Seda aga ei juhtunud, hoopis üks vene traaler võitis ta peale ning madrused tirsid veest välja – just sellest arvatakse olevat Otsa tervisehäädad alguse saanud.»

Saatuslikud naised

Lisaks suurepärasele laulu-häälele teatakse Georg Otsa ka kui suurt naiselennikut, kes ei pidanud ise n-ö ililegi hingutama, et kaunite naiste tähelepanu pälvida. «Maestro Eri Klas on öelnud, et mitte miski inimlik polnud Georg Otsale võõras,» lausus Raig. «Inimestega rääkides jäi mulje, et ta oli mingi imeline hingimene. Samas tunnistas Otsa viimane naine Ilona, et Georg oli ka äkiline inimene ja kui ta vihastas, siis see oli nagu äikesehoog. Samas teame ju, et tema esimene abielu kestis vaid kuus kuud, aga sube avalikkuse ees palju kinnitunud Astaga tervelt 20 aastat. Nii et raske on otsust teha ja hinnangut anda, mis tegelikult tema elus toimus.»

«Ma olen ise pealt näinud, kuidas ooperiprimadonnad ei saanud lavalt enam suudki lahti teha, kui Georg Otsa Venemaalavale tuli,» kinnitas Otsa uskumatu sarmitema õpilane ja kolleeg teatrist Juri Trei.

Kuiigi Georg Otsa elust on kirjutatud mitmeid raamatuid ja tehtud filme, jäävad tema päris inimlikud nõrkused siiski kangelasikuna poole varju. «Ma ei saanudki ausalt öeldes seda intervjueeritavate käest teada. Kõik käppusid temast rääkima ülivõrdes, kuni Ilona lõpuks ütles, et Georgi oli ikka ka igasuguseid tujusid – aga mitte keegi ei öelnud mulle, et ta oleks naisilõõnud. Kuiigi samas, kes meistriki teab, mida me ägedusehoos teha võime,» nentis Raig.

«On arvatud, et Ots oli KGB agent – see ei vasta tõele, ma võin seda väita,» lausus kirjanik Kulle Raig. «Olen tema kohta käiva ütipaksu KGB toimiku läbi lugenud ja märkasin, et hoopis Georg Otsa ennast jäitliti.»

Otsa õpilane: rahapuudusel võtsime Otsa asemel esinema Linna ja Joala

«Valdo Pant ütles, et võtame Georg Otsalt saatesse kaks lugu, aga siis selgus, et meil tema jaoks raha ei jätku. Otsa esinemistasu oli sada rubla, see ajas meie saate eelarve lõhki ja nii pidimegi ta asendama sel hetkel 8-rublaase Ivo Linna ja 10-rublase Jaak Joalaga,» meenutas Otsa õpilane ja kolleeg ooperiteatrist Juri Trei.

«Töötasin tollal televisioonis meelelahutus- ja muusikasandetes. Ühel päeval ütles Valdo Pant: «Juri, võta ühendust Georg Otsaga, meil on teda saatesse vaja!» meenutas Trei. Trei sõnul oli siis meelelahutussaadetes eraldatud ühe tunniajase saate peale 1000 rubla. «Kui aga kokku võtta lauljate, tantsijate, režissöörjate toimetajate honorarid, oli selge, et eelarve läks lõhki. Ei jäänud muud üle, kui et kuskilt tuli järele anda. Ja meil ei jäänudki muud üle, kui tuli võtta Georg Otsa asemel toona noorukesed Jaak Joala ja Ivo Linna.» Trei selgitas, et kuna Georg Ots oli Nõukogude Liidu rahvakunstnik, siis üks tema esinemispunkti oli 25 rubla. «Aga alla kahe punkti ei tohtinud televisioonis maksta, seega oli miinimum 50 rubla,» ütles Trei. «Otsale oli lisaks määratud meistri-likkuse eest veel 100% lisa – seega oli tema esinemistasu sada rubla. See viis meie saate eelarve lõhki ja asendasime ta sel hetkel 8-rublase Ivo Linna ja 10-rublase Jaak Joalaga!»

Ainus Georg Otsa nõrkusehetk, mis Raigil õnnestus teada saada, juhtus siis kui Ots juba raskest haige oli. «Aarne Mik rääkis mulle, et Georg Ots, kes oli hea tuttav Peeter Sauli emal Linda Sauliga, oli kord temaga koos kuskil suvilas,» selgitas Raig. «Seal suvilaterrassil oli siis nähtud, kuidas Georg Ots vajus nagu Linda Sauli õiale – killap ta siis seal midagi pihnis.»

Raig rõhutas, et eestlastele on väga oluline Georg Otsa mälestust meeles pidades. Nooremal põlvkonnal aitab seda kindlasti teha mängufilm «Georg» Marko Matvereaga peaosas. «Nii väikesel rahval nagu meie ei tule selliseid

legende tihti ette,» ütles raamatu autor. «Mulle isiklikult tundub siiski, et see film oli natuke skeemaifiline. Mulle jäi filmist mulje, nagu oleks Georg Ots ohnud ilka- ta-tõmmata, aga tegelikult polnud. Ja ka tema teist naist Astat kujutati seal üdini negatiivsena, aga päris nii need asjad polnud – inimesed elasid ikkagi koos 20 aastat, neil olid ühised lapsed.»

Mõni prima-donna jäi Otsaga koos laval tummaks.

Väimees: tema riideid saab võrrelda vaid Arnold Rüütli garderobiga!
«Tal oli seljas natuke läikivast tumhalist riideid ülikond, mis istus talle suurepäraselt. Kui tema stiili üldse kellegagi võrrelda saab, siis ehk vaid Arnold Rüütli omaga,» ütles Georg Otsa väimees Vello Malken.
Georg Otsa vanema tütre Ülle mees Vello Malken rääkis raamatu «Saaremaa valss» esitluseel, et esimest korda kohtus ta Otsaga Lihulas, kus too-kord oli õhku laetud Vabadussõja monumendi asemel laulava. «Georg oli seal oma meelisriietuses, milleks oli itaalia laevastiku ohviseeri munder, ja tema peakangelannaks oli etenduses Veera Neelus. Teine kord kohtusime Alatskivi keskkooli saalis, kui ma töötasin Alatskivi sovhoosis ökonomistina. See kontsert jäab mulle alati seks meelde Georg Otsa suurepärase riietuse tõttu – ta kandis tumehalli natuke läikivast kangast ülikonda, mis oli siis tõeline haruldus,» meenutas Malken.
Hiljem sättis saatus teed nii, et Vello Malkenist sai Georg Otsa vanema tütre Ülle abikaasa. «Seega olen tuttav ka Georg Otsa teise naise Astaga, kes oli minu ämm. Ma võin öelda, et tema oli ikka tohutu temperamentidiga naine – mõnes mõttes laheda ja laia joonega, aga teises mõttes väga kiuslik. Ta ju lahutas ise Georgi! Oma tohutute telefonikõnedega tegi ta Ilona ja Georgi elu «kergeks», ja sama tegi ta oma lastega.»

Kulle Raigi sõnul on ta püüdnud oma raamatus lisaks Georg Otsa elu kirjeldamisele anda juurde ka ajastu moodsed ja hõngu. «Räägin põhjalikult ka nendest ühiskondlikest oludest, kus Ots elas. On arvatud, et Ots oli KGB agent – see ei vasta tõele, ma võin seda väita,» kinnitas autor. «Olen tema kohta käiva ütipaksu KGB toimiku läbi lugenud ja märkasin, et hoopis Georg Otsa ennast jäitliti. Kirjas oli isegi Otsa ema kirjavehkus kellegagi Kanadast. Ja kui Ots Soomes käis, oli ka keegi alati teda peale passimias – seal toimikus oli öienad, millelt võis lugeda: «Ots on Soomes kaubamajas

Sooime raadio menulaul

Georg Otsa elust kõnelev raamat kannab pealkirja ühe tema menukarna laulu «Saaremaa valss» järgi.
«Töötasin 14 aastat Eesti Raadio soomekeelses saates ja seda laulu nõuti meilt vähemalt tuhat korda. Selle lihtsa laulu uskumatu mõju on kestnud ikka väga kaua, laulule on tehtud ka soomekeelsed sõnad,» lisas Raig.